

УДК 373.5.091.32:908(477)

М. В. Матушевська,
вчитель-методист ЗОШ І–ІІІ ст. с. Колона Іванічівського району

Про що і про кого розповідає історія мого краю?

Практичне заняття зі вступу до історії України, 5 клас



На основі даних краєзнавства, минувшини рідного села школярі довідуються про ширші історичні процеси, зміцнюється їх любов до Вітчизни.

Ключові слова: рідний край, район, село, вулиця, храм, відомі люди.

Матушевская М. В. О чем и о ком рассказывает история моего края?

На основе данных краеведения, прошлого родного села школьники узнают о более широких исторических процессах, укрепляется их любовь к Родине.

Ключевые слова: родной край, район, село, улица, храм, известные люди.

Matushevska M. V. What and Whom about is the History of my Edge?

Schoolchildren learn about the broad historical processes on the basis of study of local lore data and their native village foretime. Their love for the motherland becomes stronger.

Key words: native land, district, village, street, temple, known people.

Мета:

- закріпити теоретичні знання учнів, набути впродовж вивчення теми;
- розвивати і застосовувати набуті вміння і навички;
- виховувати в учнів любов до рідного краю, адже його історія – невід’ємна складова минулого Батьківщини;
- спонукати учнів до подальшого поглиблення своїх знань.

Тип уроку: застосування набутих знань.

Форма проведення уроку: практичне заняття.

Обладнання: підручник, атлас Волинської області, «Путівник села Колона», підготовлені учнями матеріали до практичного завдання, роздатковий матеріал.

Основні поняття: краєзнавство, рідний край, об’єкти села, видатні постаті села.

Очікувані результати

Після уроку учні зможуть:

- пояснювати терміни «краєзнавство», «рідний край»;
- називати об’єкти села, пов’язані з історичними подіями, людей, які є гордістю села.

Без минулого немає майбутнього.

М. Рильський

Хід уроку

I. Організація навчальної діяльності

Ось і все! Дзвенить дзвінок,
В гості йде до нас урок.
Сядьте зручно, усміхніться
І на мене подивіться.

II. Актуалізація опорних знань

Учитель: Вивчивши тему «Про кого і про що розповідає історія?», ви ознайомилися з головними віхами минувшини України. Сьогодні ж поговоримо, що минуле не таке вже далеке, воно близьке, воно поруч. Історія творилася не тільки на далеких землях, а й тут, на рідній землі, де ми народилися і живемо.

III. Повідомлення теми і мети уроку

Вправа «Мої очікування». Відповідь учнів.

Учитель: Як ви розумієте епіграф уроку?

Відповідь учнів.

IV. Проведення практичного заняття

Учитель: Існує окремий розділ історичної науки, який називається краєзнавство, або історія рідного краю.

Словникова робота. Краєзнавство – розділ історії, який вивчає минуле рідного краю. (Учні записують у зошит).

Ми поведемо розмову про історію нашого села, його географічний простір – де воно розташоване, пам’ятки культури, які є на його території; поговоримо про людей, які живуть у нашому селі. Отже, ми з вами стаємо дослідниками історії рідного краю.

У вас було випереджувальне завдання. Перевіримо його виконання.

Тема першого дослідження – «Моє село на карті Волині».

У вас на парті є папки з роздатковим матеріалом і «Путівник села Колона» [7]. До речі, його підготували

до друку учні 11-го класу 2006/2007 навчального року Колонської ЗОШ I–III ступенів під керівництвом класного керівника, координатора міні-проекту «Створення музею історії с. Колона», старшого вчителя Матушевської Марії Володимирівни. Випуск путівника здійснювався в рамках Міжнародного проекту «Громадянська освіта – Україна» за напрямом «Позакласна робота з розвитку демократії. Молодь – школа – громада».

Візьмемо картку 1. Ваше завдання – заповнити пропуски у тексті (колективна робота).

Зміст картки 1.

Ми живемо у ... (Волинській області). Вона утворена ... (4 грудня 1939 року). До 1939 року наша територія була під владою Польщі. У Волинській області ... (16 районів). (Додається картосхема Волинської області).

Ми живемо в ... (Іваничівському районі).

Коротка довідка.

Іваничівський район утворено в 1940 році, з 1957-го по 1962-й мав назву Нововолинський. З 1962 по 1966 рр. Колона була у складі Локачинського району. З грудня 1966-го відновлено територію Іваничівського району. В ньому 59 населених пунктів: 58 сіл і 1 селище Іваничі – райцентр.

Робота з лінією часу.

Картка 2. На лінії часу учні позначають дату створення Волинської області й дату відновлення назви району.

Тема другого дослідження – «Вулиці нашого села».

Учитель: На яких вулицях ви живете? (Відповіді учнів). Окрім вулиці Павлюка і Терешкової, в с. Колона є ще вулиці Шевченка, Роздольна, Інтернаціональна. Працюємо з картою. У вас записано вулиці й окремо – назви об'єктів села. Завдання : визначте, на яких вулицях розташовано ці об'єкти.

Зміст картки 3.

Вулиці: Павлюка, Терешкової, Роздольна, Інтернаціональна, Шевченка.

Об'єкти: пам'ятник Шевченка, пам'ятник загиблим воїнам, магазини «Ромашка», «Даринка», «Ольга», дитячий садок «Казка», тракторна бригада, медпункт, школа. На яких вулицях найбільше об'єктів?

Розгорніть «Путівник села Колона» і скажіть, коли споруджено пам'ятник Шевченку. З нагоди якої події зведено пам'ятник загиблим воїнам? (Відповіді учнів).

Тема третього дослідження – «Наша церква».

Розповідь учителя.

Хрестовоздвиженська церква с. Колона має давню історію. Вперше про неї згадується у 1779 році. (Діти,

яке це століття?) Це пам'ятка архітектури. У «Державному реєстрі національних культурних надбань» вона записана під охоронним номером 1081. На дзвіниці давнього дерев'яного храму збереглися ще древніші дзвони. Згідно з копією документів, перший дзвін вагою 4 пуди вилили у 1636 році, а два однопудові – 1638 і 1731 років.

Пофарбовано храм у синій і блакитні кольори. Львівський дослідник церковної архітектури Архип Данилюк – уродженець Волині – називає Колонську церкву характерним різновидом споруди хатнього типу, що є найбільш поширеним у нашій області. Це двозрубна споруда, ошальована в типовому для нашого краю стилі (вертикально).

З 1957 по 1989 рр. церкву було закрито, але не зруйновано. Завдяки мудрим діям наших односельчан у храмі було створено Музей пам'яті. У 1989 році під склепінням старого храму знову зазвучали піснеспіви, полинули молитви – він повернувся до релігійного життя. З 1999 року церква перейшла до УПЦ Київського патріархату: так вирішила громада. Щонеділі та в усі церковні свята над селом лине благовіст древніх дзвонів. Служить тут отець Віктор Кузьмич.

Тема четвертого дослідження – «Люди нашого села».

Учитель. Вам доводилося чути поширений вислів: історію творять люди. Ми спробуємо з'ясувати імена відомих людей нашого села.

Повідомлення учнів

У нашому селі проживає Юндак Алла Антонівна – завідувача клубом. У неї чарівний голос, сьогодні вона нам подарує «Пісню про Волинь». (Музичний номер).

Діти, я вірю, що ви всі пишастесь рідним краєм, бо живете в селі з багатою історією, серед відомих людей, складаєте молитву до Бога у древньому храмі. Отже, ми – частинка історії нашої Волині, України.

V. Підсумок уроку

Учитель пропонує школярам самостійно одним реченням відповісти на запитання: «У чому ви вбачаєте важливість проведеного уроку»? Учні по черзі відповідають.

Оцінювання знань.

VI. Домашнє завдання

Підготуватися до уроку тематичного оцінювання за розділом.

Література

1. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів за новим Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти. 5 клас. – К. : [б. в.], 2011.
2. Історія України (Вступ до історії) : підручн. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. І. Пометун, І. А. Костюк, Ю. Б. Малієнко. – К. : Видавн. дім «Освіта», 2013. – 192 с.
3. Мочкіна Л. І. Вивчення історії Волині в курсі вітчизняної історії / Л. І. Мочкіна, Г. Д. Войцехівська. – Т. : Мальва – ОСО, 2002. – 67 с.
4. Гуртовий Г. О. Волинь – край козацький : історико-краєзнавчі нариси / Г. О. Гуртовий. – Луцьк : Надстир'я, 2000. – 352 с.
5. Єврорегіон Буг: Волинська область. – Луцьк : Ред.-вид. від. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1997. – 448 с.
6. Історія Волині. – Львів : Світ, 1998. – 238 с.
7. Путівник села Колона. – Луцьк : Твердиня, 2007. – 24 с.